

Total No. of Printed Pages—11

**3 SEM TDC GEED (CBCS) GE 3 (A/B)**

**2024**

**( Nov/Dec )**

**EDUCATION**

**( Generic Elective )**

**Paper : GE-3**

**Full Marks : 80**

**Pass Marks : 32**

**Time : 3 hours**

*The figures in the margin indicate full marks  
for the questions*

**Paper : GE-3 (A)**

**( Inclusive Education )**

**1. তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :**

**1×8=8**

**Answer the following questions :**

**(a) শ্ৰৱণ-বৈকল্য মানে কি ?**

**What is meant by hearing impairment?**

**(b) বিশেষ শিকন অক্ষমতাসম্পন্ন শিশুৰ বাবে গ্ৰহণ কৰিব-  
লগীয়া এবিধ শৈক্ষিক ব্যৱস্থা লিখা।**

**Write one educational provision  
available for the children with specific  
learning disability.**

( 2 )

(c) অন্তর্ভুক্তিকৃত শিক্ষা মানে কি ?

What is meant by inclusive education?

(d) অন্তর্ভুক্তিকৃত শিক্ষার এটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

Mention one objective of inclusive education.

(e) RCIৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

Write the full form of RCI.

(f) ৰাষ্ট্ৰীয় ন্যাস আইন কেতিয়া গৃহীত হৈছিল ?

When was the National Trust Act passed?

(g) পাঠ্যক্ৰম অনুকূলন মানে কি ?

What is meant by curriculum adaptation?

(h) সামাজিকভাৱে সুবিধাবঞ্চিত শিশুৰ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত থকা এটা সমস্যা লিখা।

Write one problem in education of the socially disadvantaged children.

P25/380

( Continued )

( 3 )

2. চমু টোকা লিখা :

5×4=20

Write short notes on :

(a) ভিন্নমুখী চাহিদাযুক্ত শিশুৰ প্ৰকৃতি

Nature of children with diverse needs

(b) অন্তর্ভুক্তিকৰণৰ গুৰুত্ব

Importance of inclusion

(c) 'সৰ্বশিক্ষা অভিযান আৰু ভিন্নমুখী চাহিদাযুক্ত শিশু

Sarva Shiksha Abhiyan and children with diverse needs

(d) ভিন্নমুখী চাহিদাযুক্ত শিশুৰ বাবে পাঠ্যক্ৰম অনুকূলনৰ প্ৰয়োজনীয়তা

Need of curriculum adaptations for children with diverse needs

3. দৰ্শন-বৈকল্য শিশু কোনবোৰ ? দৰ্শন-বৈকল্য শিশুৰ বাবে গ্ৰহণ কৰিবলগীয়া শৈক্ষিক ব্যৱহাৰলী আলোচনা কৰা। 3+10=13

Who are visually impaired children? Discuss the educational provisions that can be arranged for the visually impaired children.

P25/380

( Turn Over )

অথবা / Or

বহু অক্ষমতায়ুক্ত শিশু কোনবোৰ? বহু অক্ষমতায়ুক্ত শিশুৰ  
বৈশিষ্ট্যবোৰ লিখা। 3+10=13

Who are the children with multiple disabilities? Write the characteristics of the children with multiple disabilities.

4. ভাৰতবৰ্ষত অন্তৰ্ভুক্তিত শিক্ষাৰ বিকাশৰ ইতিহাস বৰ্ণনা কৰা। 7

Describe the history of development of inclusive education in India.

5. ভিন্নমুখী চাহিদায়ুক্ত শিশুৰ শিকন আৰু অংশগ্রহণত থকা  
অন্তৰায়বোৰ বৰ্ণনা কৰা। 6

Describe the barriers to learning and participation for children with diverse needs.

6. ভিন্নমুখী চাহিদায়ুক্ত শিশুৰ শিক্ষা আৰু পুনঃসংস্থাপনৰ বাবে থকা  
অক্ষম ব্যক্তি আইন, ১৯৯৫ৰ ব্যৱহাৰলী আলোচনা কৰা। 7

Discuss the provisions of the Persons with Disabilities (PWD) Act, 1995 for education and rehabilitation of children with diverse needs.

7. ভিন্নমুখী চাহিদায়ুক্ত শিশুৰ শিক্ষা আৰু পুনঃসংস্থাপনৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰীয়  
মাধ্যমিক শিক্ষা অভিযানত থকা ব্যৱহাৰলী আলোচনা কৰা। 6

Discuss the provisions in the Rashtriya Madhyamik Shiksha Abhiyan for education and rehabilitation of children with diverse needs.

8. শিশুৰ ভিন্নমুখী চাহিদা পূৰণ কৰিবলৈ কেনেদৰে সহপাঠ্যক্ৰমিক  
কাৰ্য্যাবলীৰ ব্যৱস্থাপনা কৰিব পৰা যায়, বৰ্ণনা কৰা। 13

Describe how co-curricular activities can be managed for meeting diverse needs of children.

অথবা / Or

ভিন্নমুখী চাহিদায়ুক্ত শিশুৰ শিক্ষা আৰু পুনঃসংস্থাপনত পৰিয়াল  
আৰু বেচৰকাৰী সংগঠনৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা। 7+6=13

Discuss the role of family and non-governmental organizations in education and rehabilitation of children with diverse needs.

Paper : GE-3 (B)

## ( Mental Health Issues )

1. (a) নিৰ্দেশ অনুসৰি তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ দিয়া :  $1 \times 4 = 4$ 

Answer in short the following questions as directed :

(i) WHOৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

Write the full form of WHO.

(ii) স্বাভাৱিকতা আৰু অস্বাভাৱিকতাৰ মাজত আচৰণৰ মাত্ৰাৰ পাৰ্থক্য আছে, ইয়াৰ প্ৰকাৰত নহয়।

( শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা )

The difference between normality and abnormality is a matter of behaviour of degree, not in kind.

( Write True or False )

(iii) ইংৰাজী \_\_\_\_\_ শব্দটো লেটিন শব্দ 'gratus'-ৰ পৰা আহিছে।

( খালী ঠাই পূৰণ কৰা )

The English word \_\_\_\_\_ has been derived from the Latin word 'gratus'.

( Fill in the blank )

(iv) বিদ্যালয়ত মানসিক স্বাস্থ্যৰ বিপদসংকুলতাৰ এটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

Mention any one cause of mental health hazard in the school.

(b) তলত দিয়াবিলাকৰ পৰা শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা :

 $1 \times 4 = 4$ 

Choose the correct answer of the following:

(i) এজন ব্যক্তিয়ে একেসময়তে দুজন বেলেগ নিয়োগ-কৰ্তাৰ পৰা দুখন নিযুক্তিপত্ৰ লাভ কৰিলে, কিন্তু কোনটো চাকৰিত যোগদান কৰিব তেওঁ সিদ্ধান্ত ল'ব পৰা নাই। ইয়াৰ পৰা উদ্ভৱ হোৱা মানসিক সংঘাত হৈছে

A person has got two appointment letters from two different employers at the same time; but he could not decide in which job he would join. The mental conflict arising out of it is

1. আগমন-আগমন সংঘাত

approach-approach conflict

2. আগমন-পৰিহাৰ সংঘাত

approach-avoidance conflict

3. পৰিহাৰ-পৰিহাৰ সংঘাত

avoidance-avoidance conflict

4. ওপৰৰ এটাও নহয়

None of the above

- (ii) শিশুৰ মানসিক স্বাস্থ্যত বিকল্প প্ৰভাৱ পেলাওৱা অসুস্থ ঘৰুৱা পৰিবেশৰ এক বৈশিষ্ট্য হৈছে

One of the characteristics of unhealthy home environment that adversely affects mental health of the child is

১. সু-সম্বন্ধ

good relationship

২. পিতৃ-মাতৃৰ বিবাহবিচ্ছেদ

divorce of parents

৩. সৌহৰ্দপূৰ্ণ আবেগিক সমৰ্থন

cordial emotional support

৪. ওপৰৰ আটাইকেইটা

All of the above

- (iii) তলত দিয়া কোনটো এজন সু-সমায়োজিত ব্যক্তিৰ বৈশিষ্ট্য নহয়?

Which of the following is not a characteristic of a well-adjusted person?

১. চিন্তিত পৰিপক্বতা

Maturity in thinking

২. আবেগিক ভাৱসাম্যহীনতা

Emotional imbalance

৩. উত্তম জীৱনদৰ্শন

Good philosophy of life

৪. সামাজিক দক্ষতা

Social efficiency

( Continued )

- (iv) তলত দিয়া কোনটোৰ লগত প্ৰাণায়াম জড়িত হৈ আছে?

Pranayam is related to which of the following?

১. টোপনিৰ নিয়ন্ত্ৰণ

control of sleep

২. মনৰ নিয়ন্ত্ৰণ

control of mind

৩. শ্বাস-প্ৰশ্বাসৰ নিয়ন্ত্ৰণ

control of breath

৪. দৃষ্টিৰ নিয়ন্ত্ৰণ

control of vision

২. চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

5×4=20

Write short notes on (any four) :

(a) মানসিক স্বাস্থ্যবিজ্ঞানৰ লক্ষ্য

Goals of mental hygiene

(b) অপসমায়োজনৰ কাৰণসমূহ

Causes of maladjustment

(c) শিশুৰ মানসিক স্বাস্থ্যৰক্ষাত পৰিয়ালৰ ভূমিকা

Role of family in maintaining mental health of the child

P25/380

( Turn Over )

(d) ক্ষমাদানৰ স্তৰ বা পৰ্যায়সমূহ

Steps of forgiveness

(e) মানসিক স্বাস্থ্যৰ ওপৰত ধ্যানৰ প্ৰভাৱ

Effects of meditation on mental health

3. মানসিক স্বাস্থ্যৰ সংজ্ঞা দিয়া। এজন মানসিকভাৱে সুস্থ ব্যক্তিৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা। 2+8=10

Define mental health. Discuss the characteristics of a mentally healthy person.

4. হতাশা কি? মানুহে কিয় হতাশাত ভুগে, আলোচনা কৰা। 2+8=10

What is frustration? Why do people suffer from frustration? Discuss.

5. ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মানসিক স্বাস্থ্যৰক্ষাত বিদ্যালয়ৰ ব্যৱহাসমূহ কি হোৱা উচিত? পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা। 10

What should be the provisions of school for maintaining mental health of the students? Provide suggestions.

6. যোগাত্মক মনোবিজ্ঞানৰ অৰ্থ আৰু পৰিসৰ বৰ্ণনা কৰা। 3+8=11

Describe the meaning and scope of positive psychology.

অথবা / Or

কৃতজ্ঞতাৰ সংজ্ঞা দিয়া। কেনেকৈ কৃতজ্ঞতাৰ অনুশীলন কৰিব পাৰি? আলোচনা কৰা। 3+8=11

Define gratitude. How can gratitude be practised? Discuss.

7. যোগৰ অৰ্থ লিখা। সুস্থ জীৱন-যাপনৰ বাবে যোগৰ নীতিসমূহ আলোচনা কৰা। 3+8=11

Write the meaning of Yoga. Discuss the Yogic principles for healthy living.

\*\*\*